

26. jun. 1845

FAKTA

Dato:
26. jun. 1845

Sidetal:
Dagbog F, side 3-8

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
67-71; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 313-317

TRANSSKRIFTION

Thorsdag 26 Juny 1845. Genf

Saa blev jeg atter skuffet; her var intet Brev til mig fra Hjemmet. Jeg har været ved Musée Rath, men der var lukket; der er kjedeligt i saadanne en fremmed By i Regnveir, man kan ikke komme ud at see paa Bjergene, der paa alle Kanter vise sig saa kjønt; dog er det ikke som ved Lausanne, saavidt jeg i Vognen har kunnet see. – Der falder mig en Ting ind, som jeg har glemt at notere, og det er dog den Umage værd: Det var paa Veien fra Basel, da vi vare komne ind imellem Bjergene paa en smal Vei, som slyngede sig langs en af de klare, grønne, raskflydende Strømme, at vi indhentede et Tog af sortklædte Mænd og Qvinder, Karle og Piger, som i den smukke, ærbare Berner-Dragt saa godt ud. Det var et Liigtog; foran paa en lille Pindevogn stod Barnekiste, pyntet med en Krands, hvorunder stak frem 4 Hjerter klippede ud af Papir og beskrevne, formodentlig med Bibelsprog. Hesten, som trak Vognen, blev ledet ved Tømmen af en Mand, der gik ved Siden af. Det hele Optog, i den vilde, store Natur med den rislende Bjergstrøm havde noget stille Høitideligt, som gjorde et rart Indtryk. Hvad Livet overhovedet maa være underligt mellem disse himmelhøie Klipper. Naar saaledes, med Hovedet bagover, •4• jeg fulgte en af disse næsten lodrette Steenmasser, saae Solen skinne paa dens graa Farve, som øverst viiste sig lys mod den dybe blaae Luft, henover hvilken de lette hvide Skyer foer, naar jeg saae de dybe Rifter og Kløfter, de smaae Blomster deri, de mørke Graner, hvor Skraaningen kun nogenlunde tillod dem at voxe – ja saa blev jeg underlig tilmode, og kunde faae Lyst til at ile bort med den brusende Strøm. Det er vel deiligt at see, men at bo her, nei, det havde jeg ingen Lyst til, og dog kan jeg begribe: at den, der fødtes i disse Omgivelser, maa kunne faae dem ligesaa kjære som Sletteboen sin vide Udsigt. Der er noget Tungsindigt i Naturen her, som endnu forhøies for den Reisende ved Lyden af de mange Klokker, der ere anbragt deels paa Seletøiet, deels paa de omkringgræssende Køer og Gjeder. – Her er meget at see for en Maler meget mere, end han kan benytte. Saaledes ere de mange Brønde som man seer i alle Byer saare maleriske. Brønden er gjerne bygget af Steen, udhugget med mange Ornamentter, og temmelig høi tit; fra denne Bygning springer Vandstraalen ud og fylder [overstreget: he] et stort 8 kantet Steenkar eller Basin, heelt til Randen; det seer prægtigt ud, og naar nu dertil kommer de deilige store røde og hvide Køer med uhyre Horn, som drives der til vands, saa giver en saadan •5• Brønd virkelig et deiligt Billed. Tit staaer Pigerne der med Rødder, Kartoffler o Sl: som de rense, eller de vadske Tøi o s v. I en lille By, Laufen troer jeg det var, var Rendestenen saa klar og frisk, at jeg saae en Kone staae og vadske eller skylle Tøi i den. – I Eftermiddag skal jeg hen at see Calames¹ Billeder.

Et lille portativt Blækholm kjøbte jeg for 1½ Franc.

En ny Tegnebog en reserve 15 Sous.

[tilføjet i margin s. 3: Puëri, ² professeur – mont brillant 153. –]

Klokken 2.

Jeg har netop i dette Øieblik spiiet. Jeg gik ned og begyndte saaledes til Verten: donnez moi un peu du bouillon, s'il vous plait – et – længer kom jeg ikke i Spiseseddelen, thi han afbrød: oui, monsieur! un petit diner! oui, oui monsieur! – Nu har jeg nok hørt, at man i Schweitz brugte mange smaae Retter; men at en "petit diner" skulde bestaae af 6 foruden Bouillon og Desert af Jordbær, Kirsebær og alverdens Smaakager, samt Noget under en Osteklokke, som dog ikke saae ud som Ost – det havde jeg dog aldrig troet. Et saadant Maaltid finder jeg dog ækelt men det gjælder jo: følge Landsens Skik, eller Land fly! –

•6•

[skrevet i margin: Musée Rath ³ 26 Juny 45.]

* v der Helst: ⁴ Mandsportrait.

* J van Os. ⁵ Frugtstykke med en lille Muus

* – do – Blomster. –

* A Cuip. ⁶ Gruppe af Køer. Vore holder jeg mere af.

* I van Goyen ⁷ To nette Landskaber, men ogsaa der er det mig kjærere, jeg har seet i vort Galleri.

* Salvator Rosa. ⁸ En naturlig Klippebue, hvorigjennem man seer til en fjern Baggrund.

* David Teniers. ⁹ En Lærd i sit Studerekammer, men jeg tvivler paa Billedets Ægthed.

* Salvator Rosa. Et smukt Klippeparti. –

* A W Töpffer. ¹⁰ Vinterlandskab, temmelig manieret men dog elskværdigt.

–

* I Huber: ¹¹ Nogle underlige Dyremalerier.

* Snyders: ¹² en Rørdrum, hvis ene Been en Hund har grebet fat. En And stikker Hovedet ind fra høire Side og skriger kosteligt. –

* Oudry. ¹³ Kamp mellem en Heire og en Hund. Heiren er fortræffelig malet. Hunden behagede mig ikke.

* Diday, ¹⁴ Calames lærer. Skovparti, Uveir. Jeg savner Finhed i Tegningen af Træerne.

* Diday. Schweitzerhus ved en stille Sø.

* Calame. ¹⁵ En rivende Bjergstrøm. Et flygtigt Sollys falder paa Granskoven og Vandet i Forgrunden. Her er en prægtig Opfatning, men jeg savner de gamle Kunstneres ærlige, simple Behandling.

* Snyders: en Løvinde i et Garn.

* En Malers Portrait mrkt IN ARLAUD. ¹⁶ Den lille Elfenbeenspalet. Fra Paryktiden. –

•7•

* C H Sonnius. ¹⁷ Aabent Landskab med en Bro.

* Poelembourg. ¹⁸ To smaae Landskaber. Tobias og Englen paa det ene.

* Winter: ¹⁹ et net Billed med to Bruushaner.

- * P van Laar.²⁰ Et prægtigt Billed med en Karre og en Rytter paa en hvid Hest. Eftermærket.
- * I. Fyt:²¹ Stilleben med Fisk og Krabber o s v. –
- * Charles Humbert.²² Stort Dyremaleri. Daarlign tegnet. –
- * Wovermann.²³ Udsigt over en Egn med en Flod. I Mellemgrunden Bataille paa nogle Skibe i Floden. Ryttere ile fra Forgrunden dertil; paa en Høi Tilskuere. –
- * Carl Dujardin.²⁴ Ryttere ere stegne af et Par Hunde foran. meget eftermærket. –
- * Greuze:²⁵ et Barnehoved meget ligt de to i Moltkes Samling men ikke nær saa kjønt.
- * Liotard.²⁶ Portrait af en Dame med en Bog; hun seer noget forrykt ud, men er ypperligt opfattet. Pastel.
- * Dd Teniers.²⁷ En Hollænder tænder sin Pibe. –
- * Mich Ang Caravaggio.²⁸ 4 syngende Hoveder; jeg veed ikke, hvad jeg skal tro om det.
- * Domenichino.²⁹ David hjembærer Goliaths Hoved paa Spidsen af Sværdet; mange Figurer omkring. Deiligt Billed.
- * Jacopo Basano.³⁰ Christi Fødsel; holder mere af vores.
- * Paolo Veronese.³¹ Gravlægningen, men –
- * Carl Dyjardin: en Rytter vander sin Hest ogsaa her er Hunde – ogsaa dette er sortnet stærkt. –
- * Berghem.³² To Billeder med Figurer og Vaser og Hunde og Silkekjoler o s v. manireret men dygtigt gjort.
- * De Larive.³³ To store Landskaber med Grupper af Qvæg i Forgr:
- * I Weenix.³⁴ Stilleben: Hare, Agerhøns o s v. –

●8●

25 Centim Drikkepenge i Musée Rath.

1 Franc for Cataloget

1 Franc– for en nydelig Pakke Tobak, som jeg snart skal smage.

¹ Alexandre Calame (1810-1864), schweizisk landskabsmaler.

² Den schweiziske professor Marc-Nicolas Puérari (1766-1845) havde i årene 1794-1820 haft ophold i København, hvor han bl.a. havde fungeret som professor i fransk ved universitetet og som huslærer for arveprins Frederik Ferdinand og for prinsesse Wilhelmine Marie.

³ Museet var åbnet i 1826 og husede bl.a. den kunstsamling, der siden kom til at danne grundstammen i det nuværende Musée d'Art et d'Histoire.

⁴ Bartholomeus van der Helst (1613-1670). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1835-4, nu tilskrevet Jacob Backer.

⁵ Jan van Os (1744-1808). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-21 og 1826-22.

⁶ Aelbert Cuyp (1620-1691). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-7, som nu anses som en senere kopi. Lundbye sammenligner det antagelig med maleriet i Statens Museum for Kunst, KMSsp410, som da var tilskrevet Albert Cuyp.

- ⁷ Jan van Goyen (1596-1656). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-10 og 1827-11, som nu tilskrives Pieter de Neyn. Lundbye sammenligner dem med maleriet af Jan van Goyen, som tilhører Statens Museum for Kunst, KMS317.
- ⁸ Salvator Rosa (1615-1673). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-11, hvis tilskrivning ikke længere regnes for sikker.
- ⁹ David Teniers den Yngre (1610-1690). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1842-1, der nu regnes for et værkstedsarbejde.
- ¹⁰ Adam-Wolfgang Töpffer (1766-1847), schweizisk maler. Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-1.
- ¹¹ Jean Huber (1721-1786), schweizisk maler. Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-14 og 1830-4, sidstnævnte nu tilskrevet sønnen Jean-Daniel Huber.
- ¹² Frans Snyders (1579-1657). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1838-2.
- ¹³ Jean-Baptiste Oudry (1686-1755). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1838-3.
- ¹⁴ François Diday (1802-1877), schweizisk landskabsmaler. Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1843-1 og 1835-3.
- ¹⁵ Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-1.
- ¹⁶ Portræt af den schweiziske maler Jacques-Antoine Arlaud (1668-1743), malet af Nicolas de Largillière (1656-1746). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1843-7.
- ¹⁷ Hendrick Sonnius (død ca. 1662). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-6.
- ¹⁸ Cornelis van Poelenburgh (1594-1667). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-2 og 1827-3.
- ¹⁹ Henri van Winter (1717-1783). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-10, som nu tilskrives Dirck Wyntrack.
- ²⁰ Pieter van Laer (ca. 1599-1641/42). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-13.
- ²¹ Jan Fyt (1611-1661). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-6, som nu tilskrives Abraham Hendricksz van Beijeren.
- ²² Charles Humbert (1813-1881), schweizisk maler. Maleriet kan ikke identificeres.
- ²³ Pieter Wouwerman (1623-1682). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-8, som nu tilskrives Willem Schellinks.
- ²⁴ Karel Du Jardin (1622-1678). Maleriet kan ikke identificeres.
- ²⁵ Jean-Baptiste Greuze (1725-1805). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1829-2, som er en gammel kopi efter Greuze. De to barnehoveder i Moltkes Galleri solgtes ligesom resten af samlingen på auktion i 1931.
- ²⁶ Jean-Étienne Liotard (1702-1789). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-7.
- ²⁷ Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1827-17, som nu regnes for en senere kopi efter David Teniers den Yngre.
- ²⁸ Michelangelo Merisi da Caravaggio (1571-1610). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-10, af en ukendt efterfølger til Caravaggio.
- ²⁹ Domenico Zampieri, kaldet Domenichino (1581-1641). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1839-9, malet af Andrea Vaccaro.
- ³⁰ Jacopo da Ponte, kaldet Bassano (ca. 1515-1592). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1829-1, som nu tilskrives Palma Giovane. Lundbye henviser til maleriet i Statens Museum for Kunst, KMSp144, som dengang var tilskrevet Jacopo Bassano.
- ³¹ Paolo Caliari, kaldet Veronese (1528-1588). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1825-3.
- ³² Nicolaes Berghem (1620-1683). Malerierne er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1826-17 og 1826-18.
- ³³ Pierre Louis De La Rive (1753-1817), schweizisk landskabsmaler. Kun det ene af malerierne lader sig identificere, nemlig Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1825-16.
- ³⁴ Jan Weenix den Yngre (ca. 1640/41-1719). Maleriet er Musée d'Art et d'Histoire, inv.nr. 1834-4.

Thorsdag 26 Junij 1845. Genf.

Saa blev jeg atter skaffet; her var intet Brev
til mig fra Kjøbenhavn. Jeg har været ind til
sies Path, men der var Løkket, der er kjedeligt
i saadanne en fremmed By i Vexneveid, man
kan ikke komme ind at see paa Bjergene, der
paa alle Kanter vi se sig saa kjunt; dog er det
ikke som ved Lansanne, saavidt jeg i Vexneveid
har kunnet see. — Der faldes mig endelig
ind, som jeg har glemt at nævne, og det er dog
som Muzage verd. Det var paa Veien fra
Basel, da vi vare komne ind imellem Bjer-
gene paa en smal Lei, som slængede sig langs
en af de klare, grønne, raskflydende Stromme,
at vi indkortede et Tag af sortklædt Mand
og Kvindes, Karle og Piger, som i den smukke
ke, cerbare Berner-Dragt saa godt ind. Det
var et Kjøbtag; foran paa en lille Pind. vogn
stod Bernerkiste, prydet med en Krands, hvor-
indved stak frem 4. Hjertes klippede ind i et
Papir og beskrevne, formentlig med Bibel-
sprog. Mesteren, som trak Vognen, blev ledt
med Tømmer af en Mand, der gik ved Side af.
Det hele Optog, i den vilde, store Naturs med den
indledende Bjergstrøm havde noget stille kløstideligt,
som gjordes et snart Pind tryk. Klud Livet over have-
de man mere underligt mellem disse Himmel
høje Klipper. Naar saaledes, med Kludet bagover,

Mogari, professor — ment for Klud 1845.

Jij fulgte en af disse mesters Ladrette Steenmasser,
 saae Solen skinne paa dens graae Farve, som
 oerst viste sig lig med den dybe blaue Luft, men
 over hvilken de lette Veide Skyer færes, saae
 Jij saae de dybe Nætter og Klæfter, de smaa Blom-
 ster deri, de mørke Græser, hvor Skraaingen
 kørn negentvinds tillad dem at reage - Jij saae
 blev Jij undelig tilmede, og skinnede paa sig
 at ile hert med den brændende Strøm. Det var
 sel deilig at see, men at be hæv, nei, det kunde
 Jij ingen sigt til, og dog kan Jij begribe: at den
 for fædter: disse Omgivelser, men skinnede paa
 sin ligesaa kjære som Lette blev sin erte Ud-
 sigt. Der er meget Tængsindigt i Naturen hæv,
 som endnu forhies for den Reiserende ved Hjælp
 af de mange Klækker, der ere anbragte dels paa
 Selteit, dels paa de omkringgræssende Klæer
 og Gjæder. - Her er meget at see for en Maler
 meget mere, end han kan begynde. Saaledes er
 de mange Brønde som saae see: alle Bjer-
 saare maleriske. Brønden er gjord bygget
 af Steen, indknyttet med mange Ornamenteer, og
 temmelig brei tit; fra samme Bjergning sprudler
 Vandstrømmen ind og fylder et he stort & kantet
 Steenkan eller Basin, beelt til Panden; det ser
 prægtigt ind, og naar man dertil kommer de
 søilige store søer og brede Klæer med rindende Klæer,
 som dæker den tilvands, saae Jij en saadan

Brønd enkeltly et deligt Billed. Tit staaer
Pigrae der med Pæden, Kartofler o. fl. som de
sæsse, eller de vadske Tøi o. s. v. Den lille
Bij, Lønnen trøer gj det saa, saa Pædestenen
saa klar og frisk, at gj saa en Kone staae og
vadske eller skylle Tøi i den. — I Eftermiddag
skal gj hen at see Galarnes Billeder. —
Et lille portretint Billede som kjæbt gj for 1/2 Franc.
En mig Tegning en reserve — — — — — 15 Louis.

Klækken 2.

Gj hen net-gj i det Gieblite sprist. Gj
gjik med og begynde saaledes til Nerten:
Pommes auai iin pæn der kamillen,
i et vens plait - et - længer kam gj
ikke: Sprinsvæden, thi han aftræd:
ou, mension! iin petit diner!
ou, ou mension! — Nu her gj mæ
hert, at man: Schweitj bringte mange
som see Nerten i men at en „petit diner“
skulde bestaae af 6 peruden Bonillon
og Desert af Jendber, Kirsebær og alven
pæn smækager, samt Noget under
en Ostklække, som gj ikke saae ind som
Ost — det haude gj gj aldrig troet.
Et saadant Maaltid finder gj gj enkelt
men det gjelder gj: følge Landrens
Spik, eller Land fly! —

Musee. Rath. 26 Junij 1750

u der Melst. Mandes portrait.

J van Os. Frugtstykke med en lille Mands
do Blomster.

A Cuip. Gruppe af Kvier. Vers holder sig mere af.

J van Goyen. To nette Landskaber, men ogsaa
der er det mig kjendte, og har set i east Galleri.

Salvator Rosa. En naturlig Klippebue, hvor igjennem
man ser til en fjern Baggrund.

David Teniers. En Leerd i sit Studierskammer, men
og triler paa Billedets Ojeblik.

Salvator Rosa. Et smukt Klippeparti.

A W Töpffer. Vinterlandskabet, temmelig en uinteressant
men dog elskværdigt.

J Wierck. Noget underlige Dypmalerier.

Luydens: en Nordrøm, hvor ene Bæen en Klind
har gædet fat. En And stikker Klædet ind
fra hendes Side og skrigger kosteligt.

Onday. Kamp mellem en Klind og en Klind. Klind
er fortreffelig malet. Klinden behædet mig i Hæ.

Diday. Salarnes Læver. Skoparti, hvor igj
denes Færdighed i Tegning af Tæerne.

Diday. Schweitgerhus, end en stille St.

Salarnes. En viden Bjergstrøm. Et flygtigt Lallig
faldt paa Franskoven og Vandet. Forgrunden
klar er en prægtig Opfatning, men i de senere de
gamle Kunstneres ærlige, simple Behandling.

Luydens: en Løvende i et Favn.

En Malers Portrait malet af J. CARL LUND. Den lille
Elfenbenspalit. Fra Paris-tiden.

C. H. Lommus. Aahend Landskab med en Bors.
 Paalenberg. To sene Landskaber. Tobias og Englen paa Hene.
 Winter: et ud Billed med to Brunnshauer.
 P. van Leew. Et prægtigt Billed med en Kær og en Nytt.
 I paa en herid plect. Efterminkenet.
 J. Fyft. Stilleben med Fisk og Krabber o s v. —
 Charles Wümbert. Stort Dyrmaleri. Darsligt tegnet. —
 Wevermann Udrikt oven en Egn med en Had. I Mellumgrün
 som Prataille paa nogle Skibe: Floden. Nyttene ile fra For
 grunden dentil; paa en bløi Tilskuere. —
 Carl Dyjardin. Nyttene ere stjerne of et Par Munde foran.
 inopt efterminkenet. —
 Greize: et Børnebord inopt ligt d. to: Maltker Landing
 men ikke nær saa kjönt.
 Liotard. Portrait af en Dame med en Beg; hæn seer inopt
 forrigt ud, men er ypperligt opfattet. Pastel.
 D. Terrico. En Klallander stender sin Pibe. —
 Mich. Ang. Caravaggio. 4 Jyngude. Klouder; ij ved d. ikke hvad
 ij skal tro om det.
 Domenichino. David hjem hører Jaliathas Klouid paa
 Spiden af Seerdst; mang. Figurer omkring. Deilig Billed.
 Jacopo Bassano. Christ. Fæderl. holder mere af vore.
 Paolo Veronesi. Gravlegningen, mere —
 Carl Dyjardin: en Nytt lands sin plect. op se her en
 Klouid — op se dette er rettact stærkt. —
 Berghem. To Billeder med Figurer og Vasen og Klouid og Lille
 tyler o s v. manineret men dygtigt gjent.
 De Lavinie. To store Landskaber med grupper of Gvad i Fjerg.
 G. Weening. Stilleben: Kære, Agorkins o s v. —

25 Cortin
1 Franc
1 Franc-
Drikkepenge i Musée Neth.
for Gataleget
for en nydelig Peltu Tæppe, som jeg snart skal seer.

Fredeag 27 Junij

Jeg hører, at Calame er itte her i Bryn,
han er paa Landet, han havde jeg gjornet seet.
— Nu skal jeg forsøge at komme ind i Mr.
Dival's Kabin, hvor der er en Samling af
Malerier, der skal være ret betydelig. Place
St. Maurice.

Mr Dival's Samling. Place St. Maurice.

J. Teniers: stort Dyrs maleri med Kier og Faar.
i Ferg: en Ball, Leerkrukke og en Keltur kjedel.
Jeg har aldrig før seet Dyrsstykker af ham.

Wanvermann: en Vegn med Gras, den graa flent
bündet bag Vagnen, den brune ligger ved S. Sør.
En Mand kugge med en Pige i fremme.

Andre lign. Deilig Landskab med en Bro. Græs dækket
over et Vædsted. Et nydeligt Billed.
Lingelbest. Jægere til best.

Ostads: en Mand opprover en anden i Benet; deilig Lige vink.
Hindal. Fladt Landskab.

F. Thaw: Arists Portrait.

Hindal: to Landskaber. Det ene med en Qvinn i det ^{deilig}

M. Waveren: deilig lille Billed med en Hylten der er stopt
af sin Thimmel. Ganske nydeligt og adskilligt.

All. Grijp. Stort Stykke med Kier foran.

Ab: v: d: Vilke. Kystparti. Et Par Fiskere staa i Ferg:
Dunnen. Det er smukkeste bløved, jeg har seet af ham.

J. Teniers. To smukke Landskaber med Figurer.